

Høringsnotat

Ny forskrift om behandling av opplysninger i
kredittopplysningsvirksomhet
(kredittopplysningsforskriften)

Januar 2020

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Hva som foreslås i høringsnotatet	3
2	Kredittopplysningslovens anvendelse for Svalbard og Jan Mayen	4
2.1	Kredittopplysningsloven	4
2.2	Departementets vurdering	4
3	Typer opplysninger som kan behandles i kredittopplysningsvirksomhet	5
3.1	Datatilsynets standardkonsesjon	5
3.2	Kredittopplysningsloven	5
3.3	Departementets vurdering	5
4	Kilder som opplysninger kan hentes fra	6
4.1	Kredittopplysningsloven	6
4.2	Departementets vurdering	7
5	Betaling for bransjeanalyser og andre verdiøkende produkter	7
5.1	Datatilsynets standardkonsesjon	7
5.2	Kredittopplysningsloven	8
5.3	Departementets vurdering	8
6	Bruk av nøytral konvolutt	9
6.1	Datatilsynets standardkonsesjon	9
6.2	Kredittopplysningsloven	9
6.3	Departementets vurdering	9
7	Konsekvenser av forslaget	10
7.1	Økonomiske og administrative konsekvenser	10
7.2	Personvernkonsekvenser	10
8	Merknader til forskriftsbestemmelsene	11
9	Forslag til forskrift	12
	Vedlegg 1: Datatilsynets standardkonsesjon	15
	Vedlegg 2: Datatilsynets merknader til konsesjonen	23

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Stortinget vedtok 17. desember 2019 en ny lov om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet (kredittopplysningsloven), jf. Prop. 139 L (2018-2019). Loven har ennå ikke trådt i kraft. Den skal erstatte forskrifter og Datatilsynets konsesjoner gitt i medhold av den opphevede personopplysningsloven fra 2000. I all hovedsak videreføres gjeldende rett. I lovens forarbeider ble det forutsatt at detaljregulering på enkelte områder skulle inntas i forskrift. Dette høringsnotatet gjelder innholdet i en ny forskrift til kredittopplysningsloven.

Barne- og familiedepartementet sender med dette et forslag til forskrift på høring. Frist for høringssvar er 26. februar 2020.

1.2 Hva som foreslås i høringsnotatet

Barne- og familiedepartementet foreslår for det første at kredittopplysningsloven i forskrift gis anvendelse for Svalbard og Jan Mayen. For det andre foreslår departementet at det presiseres i forskrift hvilke opplysninger som kan brukes i kredittopplysningsvirksomhet. Presiseringen innebærer en videreføring av gjeldende rett.

Vi ber om høringsinstansenes syn til de nevnte forslagene. I tillegg ber vi om synspunkter på om det er behov for ytterligere forskriftsregulering, blant annet av:

- opplysninger som ikke kan brukes i kredittopplysningsvirksomhet¹
- kilder som opplysninger kan hentes fra (høringsnotatet pkt. 4.2)
- betaling for bransjeanalyser (høringsnotatet pkt. 5.3)
- om brev fortsatt bør komme i nøytral forsending (høringsnotatet pkt. 6.3)

¹ Utover hva som allerede er regulert i loven, se §§ 7, 8, 10, 11, 12, 13 og 23.

2 Kredittopplysningslovens anvendelse for Svalbard og Jan Mayen

2.1 Kredittopplysningsloven

Det følger av kredittopplysningsloven § 2 annet ledd at Kongen i forskrift kan bestemme at loven helt eller delvis skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen.

2.2 Departementets vurdering

Barne- og familiedepartementet mener at det geografiske virkeområdet til kredittopplysningsloven bør samsvare med personopplysningsloven.

Personopplysningsloven 2018 gjennomfører personvernforordningen i norsk rett, og opphever personopplysningsloven 2000 og forskrifter fastsatt i medhold av denne. Personopplysningsloven 2018 er foreløpig kun gjort gjeldende for Jan Mayen, ikke for Svalbard. Inntil videre gjelder personopplysningsloven 2000 med forskrift for Svalbard. I personopplysningsforskriften § 1-4 er det fastsatt at loven med forskrift gjelder for behandlingsansvarlige som er etablert på Svalbard, men at Datatilsynet ved enkeltvedtak kan gi dispensasjon fra de enkelte bestemmelser i personopplysningsloven dersom stedlige forhold gjør det nødvendig. Justis- og beredskapsdepartementet har nylig sendt på høring et forslag om å gi personopplysningsloven 2018 anvendelse for Svalbard.² Høringsfristen er satt til 6. desember 2019.

I høringsnotatet skriver Justis- og beredskapsdepartementet på side 47 at:

(...) Videre foreslår departementet å videreføre Datatilsynets kompetanse til å gi dispensasjon ved enkeltvedtak fra de enkelte bestemmelsene i personopplysningsloven dersom stedlige forhold gjør det nødvendig.

Departementet har ikke identifisert behov for øvrige særregler for Svalbard.

Barne- og familiedepartementet foreslår at kredittopplysningsloven med forskrift skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen. I tillegg bør Datatilsynet gis anledning til å fatte enkeltvedtak om dispensasjon fra enkelte bestemmelser på Svalbard dersom stedlige forhold gjør det nødvendig. Se forslag til ny forskriftsbestemmelse § 1.

Det følger av kredittopplysningsloven § 28 at personvernforordningen artikkel 55 til 58 og personopplysningsloven §§ 20 til 25 gjelder tilsvarende for tilsyn og klage etter loven. I Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat er det foreslått å fastsette i personopplysningsforskriften at personvernforordningen artikkel 56 ikke gjelder for Svalbard, med henvisning til EØS-avtalens virkeområde. Departementet foreslår derfor at det fastsettes i forskriften at artikkel 56 ikke får tilsvarende anvendelse for Svalbard, jf. kredittopplysningsloven § 28.

² Høring – endringer i personopplysningsloven mv. (unntaket for ytrings- og informasjonsfrihet, forholdet til offentleglova, anvendelse for Svalbard).

3 Typer opplysninger som kan behandles i kredittopplysningsvirksomhet

3.1 Datatilsynets standardkonsesjon

Hvilke opplysninger som kan behandles i kredittopplysningsvirksomhet og hvilke kilder disse kan innhentes fra, har hittil vært regulert i Datatilsynets standardkonsesjon. Opplysningene deles inn i kategoriene 1) grunndata (identifikasjons- og kontaktopplysninger), 2) kredittopplysninger fra offentlig tilgjengelige kilder og 3) kredittopplysninger fra kilder som ikke er offentlig tilgjengelige. Det vises til den vedlagte standardkonsesjonen pkt. 1.1 for en fullstendig oversikt over hvilke opplysninger som kan registreres og behandles i kredittopplysningsvirksomhet.

3.2 Kredittopplysningsloven

Kredittopplysningsloven § 6 fastsetter hvilke hovedkategorier av opplysninger som kan behandles i kredittopplysningsvirksomhet om fysiske og juridiske personer. Bestemmelsen lyder:

§ 6 Opplysninger som kan behandles i kredittopplysningsvirksomhet

I kredittopplysningsvirksomhet kan det behandles grunndata, kredittopplysninger og gjeldsopplysninger fra gjeldsinformasjonsforetak.

Kategoriene kan reguleres nærmere i forskrift, jf. § 29. Utgangspunktet for en regulering må være at de opplysningene som skal brukes i virksomheten må ha nær sammenheng med og være klart egnet til å si noe om den registrertes kredittevene, jf. Prop. 139 L (2018-2019) s. 25. Dette følger av dataminimeringsprinsippet i personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav c. Lovens § 6, sammen med artikkel 5 nr. 1 bokstav c, angir således rammen for forskriftsregulering av hvilke opplysninger som kan brukes.

3.3 Departementets vurdering

Det er viktig at det ikke oppstår tvil rundt hvilke opplysninger kredittopplysningsforetak kan behandle i sin virksomhet. Barne- og familiedepartementet foreslår derfor å forskriftsfeste hvilke opplysninger som faller inn under hovedkategoriene i § 6.

Departementet foreslår også å videreføre gjeldende rett. Dette gjøres ved å ta inn pkt. 1.1 i Datatilsynets standardkonsesjon i forskriften. Se forslag til ny forskriftsbestemmelse §§ 2 og 3. **Departementet ber om høringsinstansenes syn på dette.**

Sammenlignet med Datatilsynets konsesjon har vi gjort enkelte strukturelle endringer, blant annet gitt en egen bestemmelse for fysiske personer og en for juridiske personer. I tillegg har vi inkludert "eierskap i fast eiendom" som en opplysning kredittopplysningsforetakene kan registrere og behandle. Se § 2 annet ledd bokstav l. Dette følger av gjeldende rett i dag, jf. Personvernemndas avgjørelse i sak 2012-07, og blir praktisert av kredittopplysningsforetakene. Vi har ikke sett grunn til å endre på dette.

4 Kilder som opplysninger kan hentes fra

4.1 Kredittopplysningsloven

Kredittopplysningsloven § 9 fastslår hvilke kilder kredittopplysninger kan innhentes fra. Bestemmelsen lyder:

§ 9 Kilder

Kredittopplysninger kan innhentes fra følgende kilder:

1. offentlig tilgjengelige kilder
2. inkassoforetak
3. Statens kartverk og virksomheter som videreformidler eiendomsopplysninger fra Statens kartverk i henhold til forskrift om utlevering, viderebruk og annen behandling av opplysninger fra grunnboken og matrikkelen
4. Folkeregisteret
5. Skattedirektoratet
6. gjeldsinformasjonsforetak
7. den registrerte selv
8. register over kredittsperrer, jf. § 16

Opplysninger om konkurs, akkord og gjeldsforhandlinger kan bare hentes fra Brønnøysundregistrene og Norsk lysingsblad.

I henhold til § 29 kan det i forskrift gis nærmere regler om opplysningskilder. Sammenhengen mellom regulering av opplysningstyper og opplysningskilder ble kommentert i Prop. 139 L (2018-2019) s. 35:

Departementet mener det ikke vil være heldig å angi både opplysningstyper og kilder på et helt overordnet nivå. Dette vil gi de registrerte dårlig forutberegnelighet, og kunne føre til svært ulik praksis mellom de ulike tilbyderne av kredittopplysninger.

Angivelse av de opplysningstyper som lovlig skal kunne brukes, og hvilke kilder opplysningene skal kunne hentes fra, henger tett sammen. Dersom den ene oversikten detaljeres, kan den andre være mindre detaljert. En detaljert liste over opplysninger vil legge premisser for hvilke kilder som kan benyttes. På den annen side vil en detaljert kildeangivelse sette rammer for hvilke opplysninger som kan innhentes. Et av målene med regulering av kredittopplysningsvirksomhet er å sette gode rammer for behandling av opplysninger og sikre forutberegnelighet for de registrerte. Departementet har kommet til at den mest hensiktsmessige reguleringen er en overordnet angivelse av opplysningskategorier i loven, kombinert med en relativt detaljert kildeangivelse. En lovbestemmelse som angir lovlige kilder for informasjonsinnhenting i kredittopplysningsvirksomhet fremgår i lovforslaget § 9. (...)

I tillegg til kildeangivelsen i loven, mener departementet det er hensiktsmessig å åpne for nærmere regulering i forskrift. En forskriftshjemmel vil for eksempel gjøre det mulig å fastsette mer detaljerte regler om hva som anses som «offentlig tilgjengelige kilder» dersom erfaring skulle tilsi at det er behov for dette. Samtidig vil en slik forskriftshjemmel åpne for at det kan fastsettes nærmere regulering av hvilke opplysningstyper som kan innhentes fra

hvilke kilder, på linje med det som allerede i lovforslaget § 9 er foreslått for så vidt gjelder innhenting av opplysninger om konkurs, akkord og gjeldsforhandlinger.

4.2 Departementets vurdering

Barne- og familiedepartementet foreslår ingen forskriftsregulering nå. **Vi ber om høringsinstansenes syn på dette.**

Departementet har vært usikker på om det er nødvendig å presisere "offentlig tilgjengelige kilder" nærmere i forskrift, men mener det vil være hensiktsmessig å skaffe seg erfaring med regelverket før dette eventuelt gjøres. Som det blir fremhevet i Prop. 139 L (2018-2019) s. 36 vil kredittopplysningsforetakene fortsatt være ansvarlige for å påse at den informasjonen de benytter i sin virksomhet er korrekt og holder nødvendig kvalitet i forhold til formålet. Bruk av uriktige opplysninger kan medføre erstatningsansvar. Den detaljerte angivelsen av opplysningstyper setter dessuten begrensninger på bruken av "offentlige tilgjengelige kilder".

5 Betaling for bransjeanalyser og andre verdiøkende produkter

5.1 Datatilsynets standardkonsesjon

Kjøp av bransjeanalyser har hittil vært regulert av Datatilsynets standardkonsesjon pkt. 5. En bransjeanalyse sier noe om soliditeten og kredittverdigheten til et foretak sammenlignet med andre virksomheter i samme bransje lokalt og nasjonalt. En bransjeanalyse er en form for verdiøkende produkt. De verdiøkende produktene inneholder noe mer enn hva som utleveres etter krav om innsyn. Innsynsretten gjelder opplysningene som kredittopplysningsforetaket allerede sitter på. Verdiøkende produkter kan imidlertid innebære at nye opplysninger genereres (analysen).

I konsesjonen pkt. 5 heter det at:

Salg av verdiøkende produkter er bare tillatt overfor juridiske personer. Før avtale inngås skal den juridiske personen få informasjon om muligheten for vederlagsfritt krav om innsyn, og hva innsynsretten omfatter. Informasjonen må gis på en slik måte at den juridiske personen evner å forstå forskjellen på innsynsretten og betalingsproduktet verdiøkende produkter.

I Datatilsynets merknader til pkt. 5 står det:

En bransjeanalyse eller salg av et såkalt verdiøkende produkt, er en analyse som sier noe om soliditeten og kredittverdigheten til et foretak sammenlignet med andre virksomheter i samme bransje lokalt og nasjonalt.

Det følger av personopplysningsforskriften § 4-4, 2. ledd, at juridiske personer har krav på innsyn i medhold av personopplysningsloven § 18. Innsyn skal gis vederlagsfritt i henhold til personopplysningsloven § 17.

En bransjeanalyse er ikke vederlagsfri i motsetning til innsynsretten.

Dersom et foretak ønsker innsyn i sin *egen* bransjeanalyse, er situasjonen mer komplisert. I utgangspunktet må foretaket da betale for analysen. Dette gjelder likevel ikke for de bakenforliggende opplysningene som foretaket kan be om innsyn i. Etter hva departementet forstår, kan disse faktaopplysningene omfattes av den vederlagsfrie innsynsretten. Grensene er imidlertid ikke helt klare. Det kan for eksempel tenkes at informasjon om hvordan ens egen virksomhet står i forhold til andre, kan sies å være en opplysning om ens egen virksomhet og dermed noe man har krav på innsyn i.

5.2 Kredittopplysningsloven

Kredittopplysningsloven inneholder ingen videreføring av bestemmelsen.

Etter lovens § 17 annet ledd har juridiske personer rett til innsyn tilsvarende retten etter personvernforordningen artikkel 15. Dette betyr i korte trekk innsyn i virksomhetens egne opplysninger. Innsyn skal som hovedregel være vederlagsfritt, jf. § 17 fjerde ledd. Det er ikke sagt noe uttrykkelig om bransjeanalyser. I henholdt til § 29 kan Kongen i forskrift gi nærmere regler om kredittopplysningsvirksomhet og behandling av opplysninger i slik virksomhet.

5.3 Departementets vurdering

Barne- og familiedepartementet mener at det fortsatt bør være adgang for kredittopplysningsforetakene å ta seg betalt for bransjeanalyser. Det bør også gjelde for foretak som ønsker tilgang til bransjeanalysen for eget foretak. **Vi ber om høringsinstansenes syn på dette.**

Det vil virke urimelig for kredittopplysningsforetaket å ikke kunne ta betalt for et produkt som de har lagt arbeid i å utvikle. I tillegg vil det kunne undergrave markedet for salg av bransjeanalyser dersom de registrerte selv skulle få gratis tilgang til sin analyse. Dette kan i sin tur føre til at det ikke blir utarbeidet slike analyser fordi det ikke er penger å tjene på salg av dem. Hensynet til å få rettet opp i feil vil dessuten kunne ivaretas ved at juridiske personer uansett har rett til innsyn i opplysninger om virksomheten, dvs. faktaopplysninger.

På den annen side kan det hevdes at det er urimelig at juridiske personer ikke vederlagsfritt skal få innsyn i hvilke vurderinger som gjøres av dem. Juridiske personer har imidlertid ikke personvern etter det generelle personvernregelverket. Dette må antas å være et uttrykk for at juridiske personer, blant annet, ikke har samme behov for informasjon og innsyn som fysiske personer.

Når ny kredittopplysningslov erstatter Datatilsynets standardkonsesjon, vil det ikke fremgå noe sted at det ikke skal være gratis å få innsyn i bransjeanalyser. Departementet har derfor vurdert om det er behov for å presisere i forskrift at vederlagsfritt innsyn for juridiske personer ikke omfatter bransjeanalyser. Dette kan nok utledes av en tolkning av innsynsretten, men en forskriftsregulering vil gjøre regelen mer tilgjengelig. **Vi ber om høringsinstansenes syn på dette.**

6 Bruk av nøytral konvolutt

6.1 Datatilsynets standardkonsesjon

I henhold til Datatilsynets standardkonsesjon punkt 2.1 skal ikke kredittopplysningsforetakets navn eller logo stå utenpå forsending av gjenpartsbrev til den registrerte. Gjenpartsbrevet vil typisk inneholde en kredittscore og opplysningene som ligger til grunn for den. Innholdet sier dermed noe om personens kreditttevne.

Bruk av nøytral konvolutt er blant annet begrunnet med diskresjonshensyn, jf. undervedlegg 1 til konsesjonen. I tillegg begrunnes praksisen med informasjonssikkerhet. Innholdet i brevet er av en beskyttelsesverdig karakter, og en nøytral konvolutt kan tenkes å redusere sannsynligheten for at informasjonen kommer på avveie.

6.2 Kredittopplysningsloven

Kredittopplysningsloven inneholder ingen videreføring av bestemmelsen.

I henholdt til § 29 kan Kongen i forskrift gi nærmere regler om kredittopplysningsvirksomhet og behandling av opplysninger i slik virksomhet.

6.3 Departementets vurdering

Det har det blitt mer og mer vanlig de senere årene å ta opp kreditt eller kjøpe varer og tjenester som forutsetter kredittvurdering, og dette kan ha påvirket ønsket om og behovet for diskresjon. Kredittopplysninger benyttes i svært mange sammenhenger, i alt fra enkle kjøp av mobilabonnement til opptak av betydelige lån og kreditter.

Hensynet til informasjonssikkerhet kan likevel tilsi at det fortsatt bør brukes nøytral konvolutt. Dette kan tenkes å redusere sannsynligheten for at informasjonen kommer på avveie, men årsakssammenhengen er usikker. Noen vil hevde at bruk av nøytral konvolutt nettopp markerer at det er snakk om et gjenpartsbrev.

Barne- og familiedepartementet er usikre på om kravet til nøytral forsending bør videreføres i forskrift. Vi foreslår derfor ingen forskriftsregulering nå. **Vi ber om høringsinstansenes syn på dette.**

7 Konsekvenser av forslaget

7.1 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om å presisere hvilke opplysninger som kan brukes i kredittopplysningsvirksomhet innebærer en videreføring av gjeldende rett. Vi kan derfor ikke se at dette vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av nevneverdig betydning. Klarhet i hva som kan registreres, og hvor opplysningene kan hentes fra, vil på generelt grunnlag være arbeidsbesparende for bransjen.

Når det gjelder forslaget om å gi den nye kredittopplysningsloven med forskrift anvendelse for Svalbard og Jan Mayen, viser departementet til omtalen av de økonomiske og administrative konsekvensene av ny personopplysningslov i Prop. 56 LS (2017–2018) kapittel 37. Departementet har ikke identifisert økonomiske eller administrative konsekvenser som er særegne for Svalbard eller Jan Mayen.

7.2 Personvernkonsekvenser

Forslaget om å presisere hvilke opplysninger som kan brukes i kredittopplysningsvirksomhet innebærer en videreføring av gjeldende rett. Siden gjeldende rett videreføres, legger departementet til grunn at forslaget ikke vil ha negative konsekvenser for personvernet. Tvert imot mener departementet at klare rammer bidrar til å sikre ivaretagelse av de registrertes personvern og gjøre regelverket tilgjengelig og kjent.

8 Merknader til forskriftsbestemmelsene

Til § 1:

Bestemmelsen slår det fast at kredittopplysningsloven med forskrift skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen. Det fastsettes imidlertid at personvernforordningen artikkel 56 ikke får tilsvarende anvendelse for Svalbard, jf. kredittopplysningsloven § 28.

På samme måte som for personopplysningsloven kan Datatilsynet ved enkeltvedtak gi dispensasjon fra hele eller deler av loven dersom stedlige forhold på Svalbard gjør dette nødvendig.

Til § 2:

Bestemmelsen inneholder en uttømmende liste over hvilke opplysninger om fysiske personer som kan behandles.

Bestemmelsen er ment å videreføre gjeldende rett. Dette innebærer at Datatilsynets merknader til standardkonsesjonen fortsatt vil være relevante ved tolkning av de ulike opplysningstypene. Merknadene følger vedlagt. Til forskriften § 2 er særlig pkt. 1.1 i merknadene relevant. Her fremgår det blant annet at tidligere og nåværende adresser ikke kan benyttes som ledd i kredittvurderingen, herunder i risikoklassifiseringen. Dette samme gjelder antall ganger en person eller næringsdrivende har flyttet.

Til § 3:

Bestemmelsen inneholder en uttømmende liste over hvilke opplysninger om juridiske personer som kan behandles.

Bestemmelsen er ment å videreføre gjeldende rett. Dette innebærer at Datatilsynets merknader til standardkonsesjonen fortsatt vil være relevante ved tolkning av de ulike opplysningstypene. Merknadene følger vedlagt. Til forskriften § 3 er særlig pkt. 1.1 i merknadene relevant. Her fremgår det blant annet at tidligere og nåværende adresser ikke kan benyttes som ledd i kredittvurderingen, herunder i risikoklassifiseringen. Dette samme gjelder antall ganger en person eller næringsdrivende har flyttet.

9 Forslag til forskrift

Utkast til forskrift om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet (kredittopplysningsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Barne- og familiedepartementet xx.xx.xx med hjemmel i lov 20. desember 2019 nr. 109 om behandling av opplysninger i kredittopplysningsvirksomhet (kredittopplysningsloven) § 2 og § 29.

§ 1 Svalbard og Jan Mayen

Kredittopplysningsloven med forskrift gjelder for Svalbard og Jan Mayen. For Svalbard gjelder likevel ikke personvernforordningen artikkel 56 tilsvarende for tilsyn og klage etter loven, jf. kredittopplysningsloven § 28.

Datatilsynet kan ved enkeltvedtak gi dispensasjon fra de enkelte bestemmelsene i kredittopplysningsloven dersom stedlige forhold på Svalbard gjør det nødvendig.

§ 2 Opplysninger om fysiske personer som kan behandles i kredittopplysningsvirksomhet

I kredittopplysningsvirksomhet kan det registreres og behandles opplysninger om fysiske personer som nevnt i denne bestemmelsen.

Grunndata:

- a. navn
- b. folkeregistrert adresse og eventuell sekundæradresse
- c. telefonnummer registrert hos offentlig tilgjengelig opplysningstjeneste
- d. øvrige kontaktopplysninger etter samtykke fra den registrerte
- e. fødselsnummer

Kredittopplysninger fra offentlig tilgjengelige kilder:

- a. opplysninger om tvangsforretninger i fast eiendom eller løsøre
- b. frivillige heftelser i fast eiendom og løsøre
- c. utlagt ligning
- d. rettskraftige dommer
- e. opplysninger om utleggstrekk, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 7-21, samt opplysninger om «intet til utlegg», jf. tvangsfullbyrdelsesloven §§ 7-25 og 7-29
- f. registrert gjeldsordning, jf. gjeldsordningsloven § 7-1
- g. konkurs- og akkordopplysninger
- h. konkursskarantene
- i. næringsinteresser

- j. åpning av gjeldsforhandling
- k. opplysning om at en person er umyndiggjort, jf. vergemålsloven § 1
- l. opplysninger om eierskap i fast eiendom og motorvogn
- m. status om fysiske personer angitt Folkeregisteret

Kredittopplysninger fra kilder som ikke er offentlig tilgjengelige:

- a. betalingsanmerkninger
- b. risikoprofil
- c. frivillig registrering av sperre mot kredittvurdering

§ 3 Opplysninger om juridiske personer som kan behandles i kredittopplysningsvirksomhet

I kredittopplysningsvirksomhet kan det registreres og behandles opplysninger om juridiske personer som nevnt i denne bestemmelsen.

Grunndata:

- a. firmanavn og adresse
- b. telefonnummer registrert hos offentlig tilgjengelig opplysningstjeneste
- c. øvrige kontaktopplysninger
- d. fødselsnummer
- e. organisasjonsnummer
- f. bransjekode
- g. offentlig tilgjengelige grunndata om den juridiske personen, jf. enhetsregisterloven §§ 5 og 6, innhentet fra Brønnøysundregistrene, annet offentlig register eller fra den registrerte selv
- h. antall ansatte
- i. status om foretaket som kunngjøres av Brønnøysundregistrene

Kredittopplysninger fra offentlig tilgjengelige kilder:

- a. opplysninger om tvangsforretninger i fast eiendom eller løsøre
- b. frivillige heftelser i fast eiendom og løsøre
- c. utlagt ligning
- d. rettskraftige dommer
- e. konkurs- og akkordopplysninger
- f. konkursskarantene
- g. årsoppgjør
- h. selskapskapital og innbetalingsforhold
- i. aktuelle hendelser av faktisk og økonomisk karakter som åpenbart er av betydning
- j. opplysninger om eierskap i fast eiendom og motorvogn

Kredittopplysninger fra kilder som ikke er offentlig tilgjengelige:

- a. betalingsanmerkninger
- b. nøkkeltall fra regnskapene
- c. kredittkonklusjon med kredittkommentarer
- d. kredittgrense
- e. kredittrating
- f. historisk kredittrating
- g. kredittrating av datterselskap
- h. bank- og forsikringsforbindelse
- i. informasjon om betalte fakturaer
- j. kredittvurderingen

Vedlegg 1: Datatilsynets standardkonsesjon

Konsesjon til å behandle personopplysninger – kredittopplysningsvirksomhet

Gitt av Datatilsynet

Gitt konsesjon til å behandle personopplysninger – Kredittopplysningsvirksomhet

I. Endring av konsesjon

Det vises til deres søknad om å behandle personopplysninger i kredittopplysningsvirksomhet.

Datatilsynet fatter med dette følgende vedtak:

1. *Datatilsynet gir [virksomhet] ny konsesjon til å behandle personopplysninger, og kredittopplysninger for andre enn enkeltpersoner, til følgende formål: Utøvelse av virksomhet som består i å gi meddelelser som belyser kredittverdigheten eller økonomisk vederheftighet, jf. personopplysningsloven § 4-2.*
2. *Datatilsynet fastsetter vilkår for konsesjonen. Vilkårene fremgår av punkt III nedenfor.*

Datatilsynets hjemmel for å gi konsesjon til kredittopplysningsvirksomhet er personopplysningsforskriften § 4-5, jf. personopplysningsloven § 3 siste ledd og § 34. Vår hjemmel for å fastsette vilkår for konsesjonen er personopplysningsloven § 35, jf. personopplysningsforskriften § 4-5.

Konsesjonen er gitt under forutsetning av at behandlingen foretas slik virksomheten har opplyst til Datatilsynet og i tråd med denne konsesjonens vilkår, vedlagte merknader og personopplysningsloven med forskrift.

Dersom virksomheten endrer hvordan den behandler personopplysninger i kredittopplysningsvirksomhet, må det fremmes ny konsesjonssøknad.

II. Klageadgang, innsyn og offentlighet

Dere kan klage på vedtaket. En eventuell klage må sendes til oss innen tre uker etter at dette brevet er mottatt (jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29). Dersom vi opprettholder vårt vedtak vil vi sende saken videre til Personvernemda for klagebehandling.

Dere har rett til innsyn i sakens dokumenter (jf. forvaltningsloven § 18). Vi vil også informere dere om at alle dokumentene i utgangspunktet er offentlige (jf. offentlighetsloven § 3), men understreker samtidig at sikkerhetsdokumentasjon som hovedregel er unntatt offentlighet (jf. offentlighetsloven § 13, jf. personopplysningsloven § 45).

III. Vilkår for konsesjon

1.1 Registerets innhold

1.1.1 Opplysningstyper

Registeret kan bare inneholde følgende opplysningstyper:

1.1.1.1 Grunndata om næringsdrivende og enkeltpersoner:

1. navn/firmanavn
2. folkeregistrert adresse og eventuell sekundæradresse
3. telefonnummer registrert hos offentlig tilgjengelig opplysningstjeneste
4. øvrige kontaktopplysninger – for enkeltpersoner kreves samtykke fra den registrerte
5. fødselsnummer
6. organisasjonsnummer
7. bransjekode
8. offentlig tilgjengelige grunndata om enheten, jf. enhetsregisterloven §§ 5 og 6, innhentet fra Brønnøysundregistrene, annet offentlig register eller fra den registrerte selv
9. antall ansatte
10. status om foretaket som kunngjøres av Brønnøysundregistrene
11. status om enkeltpersoner angitt Folkeregisteret

1.1.1.2 Kredittopplysninger som er innsamlet fra offentlig tilgjengelige kilder:

1.1.1.2.1 For enkeltpersoner:

1. opplysninger om tvangsforretninger i fast eiendom eller løsøre
2. frivillige heftelser i fast eiendom og løsøre
3. utlagt ligning
4. rettskraftige dommer
5. opplysninger om utleggstrekk, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 7-21, samt opplysninger om «intet til utlegg», jf. tvangsfullbyrdelsesloven §§ 7-25 og 7-29
6. registrert gjeldsordning, jf. gjeldsordningsloven § 7-1
7. konkurs- og akkordopplysninger
8. konkursskarantene
9. næringsinteresser
10. åpning av gjeldsforhandling
11. opplysning om at en person er umyndiggjort, jf. vergemålsloven § 1
12. opplysninger om eierskap av motorvogn

1.1.1.2.2 For næringsdrivende:

1. opplysninger om tvangsforretninger i fast eiendom eller løsøre
2. frivillige heftelser i fast eiendom og løsøre
3. utlagt ligning
4. rettskraftige dommer
5. konkurs- og akkordopplysninger
6. konkursskarantene
7. årsoppgjør

8. selskapskapital og innbetalingsforhold
9. aktuelle hendelser av faktisk og økonomisk karakter som åpenbart er av betydning
10. opplysninger om eierskap av motorvogn

1.1.1.3 Kredittopplysninger som er innsamlet fra kilder som ikke er offentlig tilgjengelige:

1.1.1.3.1 For enkeltpersoner:

1. betalingsanmerkninger
2. risikoprofil
3. frivillig registrering av sperre mot kredittvurdering

1.1.1.3.2 For næringsdrivende:

1. betalingsanmerkninger
2. nøkkeltall fra regnskapene
3. kredittkonklusjon med kredittkommentarer
4. kredittgrense
5. rating
6. historisk rating
7. rating av datterselskap
8. bank- og forsikringsforbindelse
9. informasjon om betalte fakturaer
10. kredittvurderingen

1.1.2 Kilder

Opplysningene i registeret kan innhentes fra:

1. inkassobyråer og andre som driver inkassovirksomhet i henhold til inkassoloven
2. Statens kartverk og Ambita AS
3. Brønnøysundregistrene
4. Norsk lysingsblad
5. Statistisk sentralbyrå
6. Det sentrale folkeregisteret
7. Skattedirektoratet
8. domstolene
9. andre kredittopplysningsbyråer
10. media
11. den registrerte selv
12. opplysninger om betalte fakturaer for næringsdrivende, kan hentes fra selskaper som rangeres blant de 50 største kredittgiverne i norsk næringsliv
13. teleselskaper og offentlig tilgjengelige adressedistributører
14. sperreregister
15. Det sentrale motorvognregisteret

Opplysninger om konkurs, akkord og gjeldsforhandlinger kan kun hentes fra Brønnøysundregistrene og Norsk lysingsblad.

1.1.3 Inkassoopplysninger

1.1.3.1 Tidspunkt for registrering

Inkassoopplysninger som knytter seg til krav mot enkeltpersoner, kan ikke brukes i kredittopplysningsvirksomhet før en måned etter at inkassator har sendt stevning eller begjæring om rettslige skritt i saken. Ved eventuelt brudd på en nedbetalingsavtale som er inngått med et inkassobyrå, gjelder ikke denne begrensningen.

Registrerte inkassoopplysninger om næringsdrivende, herunder alle enkeltpersonforetak, kan ikke brukes i kredittopplysningsvirksomhet før en måned etter at inkassator har sendt krav om inndrivelse av gjelden.

Inkassoopplysninger knyttet til ett krav kan kun registreres som én anmerkning.

1.1.3.2 Omtvistet fordring

Inkassoopplysninger som stammer fra en omtvistet fordring, skal ikke benyttes i kredittopplysningsvirksomhet. Debtors subjektive forståelse av situasjonen skal legges til grunn ved vurdering av om en fordring er å regne som omtvistet.

En fordring er ikke lenger å regne som omtvistet når det foreligger en rettskraftig avgjørelse i saken. En rettskraftig avgjørelse som er foranlediget av et omtvistet forhold, skal ikke benyttes i kredittopplysningsvirksomhet dersom den registrerte gjør opp for seg innenfor domstolens fastsatte frist.

Fordringen er ikke å regne som omtvistet når det foreligger rettskraftig tvangsgrunnlag som beskrevet i tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2. Dersom det er tatt rettslige skritt for å bestride tvangsgrunnlaget, kan fordringen ikke brukes i kredittopplysningsvirksomhet.

1.1.4 Gjeldsordning

Opplysning om registrert gjeldsordning i henhold til Lov om gjeldsordning av 17. juli 1992 nr. 99 § 7-1, tillates registrert og benyttet i kredittopplysningsvirksomhet, så lenge ordningen varer.

1.1.5 Rating av foretak

Som grunnlag for rating av foretak er det bare tillatt å gjøre bruk av opplysninger som er tilknyttet foretaket. Med rating menes en summarisk beregnet poengsum eller kode som beskriver kredittverdighet.

Opplysninger om nøkkelpersoner i foretaket kan benyttes til rangering av foretakets kredittverdighet frem til første regnskap er tilgjengelig. Etter dette tidspunktet er det ikke tillatt å benytte opplysninger om nøkkelpersoner involvert i foretaket ved beregning av foretakets rating.

1.1.6 Opplysninger om tidligere forespørsler

Tidligere forespørsler om kredittopplysninger kan ikke benyttes i kredittopplysningsvirksomhet.

1.1.7 Sensitive opplysninger

Opplysninger som nevnt i personopplysningsloven § 2 nr. 8, kan ikke benyttes i kredittopplysningsvirksomhet.

1.2 Foretakets utsendelser til den registrerte

1.2.1 Merking av forsendelsen

Kredittopplysningsbyråets navn eller logo skal ikke fremkomme utenpå sendinger til den registrerte.

1.2.2 Utsendelse av gjenpartsbrev

Plikten til å sende ut gjenpartsbrev tilligger kredittopplysningsbyrået.

1.2.3 Forsendelsesmåte

Kredittopplysningsbyrået plikter å benyttes raskeste brevforsendelse ved utsendelse av gjenpartsbrev til omspurt.

E-post eller annen elektronisk postforsendelse kan benyttes ved forhåndsvarsling eller utsendelse av gjenpart dersom kredittopplysningsbyrået har innhentet eksplisitt samtykke fra den registrerte.

1.3 Informasjon til den registrerte

1.3.1 Forhåndsvarsel

Når opplysninger som har betydning for kredittvurdering registreres i et kredittopplysningsregister, skal det sendes kopi av disse til den registrerte. Forhåndsvarsel skal sendes til alle enkeltpersoner og enkeltpersonforetak som ikke er registrert i Foretaksregisteret. Personopplysningsloven §§ 19 og 20 får ikke anvendelse for næringsdrivende som er registrert i foretaksregisteret.

Plikten til forhåndsvarsling gjelder ikke ved registrering av ligningsopplysninger fra Skattedirektoratet, ved registrering av næringsinteresser eller ved oppdatering av grunndata, jf. punkt 1.1.1.

Plikten til forhåndsvarsling gjelder heller ikke i forbindelse med innhenting av opplysninger om utlegg og innhenting av opplysninger om utleggsforretning og andre tvangsforretninger når varsel om slik innhenting er gitt i forbindelse med utsendelse av namsboken.

Informasjonsplikten trer i kraft så snart opplysningene er innhentet. Varselet skal forklare hvordan opplysningene vil bli brukt og opplyse om kilden til opplysningene.

Den registrerte skal oppfordres til å rette eventuelle uriktige opplysninger overfor kredittopplysningsbyrået, innen en frist på 14 dager fra varselet har kommet til den

registrertes kunnskap. De nyregistrerte opplysningene kan ikke benyttes i kredittopplysningsvirksomhet, før den ovennevnte fristen er utløpt. Opplysninger om at gjeldsordning/konkurs er åpnet kan likevel benyttes samtidig med at varsel sendes.

Dersom den registrerte har innsigelser mot registrering av de aktuelle opplysningene, skal uoverensstemmelsen avklares før opplysningene benyttes i kredittopplysningsvirksomhet.

Bevisbyrden for at opplysningene som skal benyttes er korrekte, påhviler kredittopplysningsbyrået. Dersom det ikke oppnås enighet om registrering av opplysningen, skal den slettes fra kredittopplysningsbyråets register.

1.3.2 Gjenpart

Når kredittopplysninger om enkeltpersoner og enkeltpersonforetak som ikke er registrert i foretaksregisteret utleveres, skal det alltid sendes gjenpart til den omspurte vederlagsfritt, i henhold til personopplysningsforskriften § 4-4.

Det er den faktiske etterspørter av kredittopplysninger som skal fremgå av gjenpartsbrevet.

Gjenpartsbrevet skal gi omspurt samme informasjon som kunden får. Dette innebærer blant annet at omspurt skal få tilgang til en eventuell score med tilhørende forklaringer. Dersom kunden kun får tilgang til en score, skal omspurte også få tilgang til personopplysningene som ligger til grunn for scoren.

Gjenpart skal i tillegg inneholde informasjon om:

1. kilden til den utleverte opplysning
2. hvem som har initiert kredittvurdering, herunder vedkommendes adresse og telefonnummer. Avdeling og filial skal oppgis dersom dette er aktuelt. Dette gjelder også ved videreformidling.
3. dato for når kredittvurderingen ble foretatt

Plikten til å sende gjenpart ved utlevering av kredittopplysninger til et inkassobyrå gjelder kun første gang debitor kredittvurderes, og senere dersom det påføres nye kredittopplysninger i en konkret sak. Unntak fra plikten til å sende gjenpart gjelder ved utlevering av kontaktopplysninger som har til hensikt å sikre god datakvalitet.

Det gjøres videre unntak fra gjenpartsplikten når kredittopplysninger utleveres til banker og finansieringsinstitusjoner for bruk i forbindelse med bankenes risiko- og soliditetsvurderinger, jf. personopplysningsforskriften § 4-7. Den alminnelige informasjonsplikten etter personopplysningsloven §§ 19 og 20 vil imidlertid gjøre seg gjeldende.

1.4 Informasjon til kunden

1.4.1 Krav til saklig behov

Kunden skal på en forståelig måte informeres om at det kun kan innhentes kredittvurderinger der kunden har saklig behov. Kunden skal videre informeres om plikten til å utforme interne retningslinjer for bruk av databasen.

1.4.2 Sperre mot kredittvurderinger

Der omspurt har sperret seg mot kredittvurderinger er det kun denne informasjonen kunden skal ha tilgang til.

1.5 Salg av bransjeanalyser

Salg av verdiøkende produkter er bare tillatt overfor juridiske personer. Før avtale inngås skal den juridiske personen få informasjon om muligheten for vederlagsfritt krav om innsyn, og hva innsynsretten omfatter. Informasjonen må gis på en slik måte at den juridiske personen evner å forstå forskjellen på innsynsretten og betalingsproduktet verdiøkende produkter.

1.6 Sletting

1.6.1 Slettefrist

En opplysning skal ikke brukes i kredittopplysningsvirksomhet lenger enn fire år. Slettefristen regnes fra den dato opplysningen første gang ble lovlig registrert.

1.6.2 Fordringer med lengre slettefrister

Opplysninger om tvangsforretning i fast eiendom eller løsøre, kan benyttes i kredittopplysningsvirksomhet så lenge de er registrert i det gjeldende offentlige register.

En fordring som ikke kan resultere i slik tvangsforretning, kan benyttes i kredittopplysningsvirksomhet i ytterligere fire år, dersom det tas nye rettslige skritt.

1.6.3 Fordring som er oppgjort

Når et forhold er ordnet eller gjort opp, skal registreringen av forholdet slettes omgående.

1.6.4 Opplysninger om åpning av gjeldsforhandling

Opplysning om at gjeldsforhandling er åpnet, skal slettes når ordningen stadfestes.

Dersom kredittopplysningsbyrået innen seks måneder etter at åpning ble registrert, ikke har mottatt melding om at tidsrommet for åpningen utvides, skal opplysningen merkes slettet eller oppgjort. Det samme gjelder ved manglende melding om stadfesting og heving av forhandlingene. Opplysningen skal slettes etter ett år.

Gjeldsforhandlinger som verken fører frem til frivillig eller tvungen gjeldsordning, men avsluttes uten resultat, skal merkes slettet eller oppgjort. Opplysningen skal slettes etter ett år.

1.6.5 Kopidatabaser og historiske arkiv

Kredittopplysninger som er registrert i kopidatabaser eller historiske arkiv, skal overføres til eget arkiv som ikke kan benyttes i kredittopplysningsvirksomhet.

Opplysningene skal slettes eller anonymiseres når det er gått ti år fra registreringstidspunktet.

1.6.6 Opphør av virksomhet

Dersom virksomheten eller føringen av registeret opphører, kan Datatilsynet kreve at opplysningene slettes eller makuleres.

1.7 Forbehold om endringer

Datatilsynet tar forbehold om å trekke konsesjonen tilbake, eller gi nye og endrede vilkår, når dette er nødvendig ut fra personvern hensyn.

1.8 Bekreftelse

Den behandlingsansvarlige skal hvert tredje år sende Datatilsynet bekreftelse på at behandlingen skjer i overensstemmelse med søknaden og personopplysningsloven regler.

Vedlegg 2: Datatilsynets merknader til konsesjonen

Merknader til konsesjon for behandling av personopplysninger i kredittopplysningsvirksomhet

I. Konsesjonens virkeområde

I samsvar med personopplysningsforskriften § 4-1, jf. personopplysningsloven § 3, gjelder konsesjonen for behandling av opplysninger også om andre enn enkeltpersoner.

Konsesjonen skiller i enkelte tilfeller mellom enkeltpersoner og næringsdrivende. Som næringsdrivende regnes de foretak som er registrert i Foretaksregisteret eller i Merverdiavgiftsregisteret samt de foretak som er registrert i arbeidsgiverdelen i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, dersom det etter en konkret vurdering kan sies å utøves næringsvirksomhet. Det er en forutsetning at registrene er gjort offentlig tilgjengelige ved å være tilknyttet Enhetsregisteret.

I vurderingen av begrepet næringsdrivende, skal det legges til grunn en tolkning som vil være i overensstemmelse med den alminnelige forståelsen av begrepet. Dersom det ikke klart fremgår av kilden, skal det foretas en individuell vurdering.

Enkeltpersonforetak vil i mange henseender naturlig behandles som enkeltpersoner og vil da gis tilsvarende rettigheter som enkeltpersoner. Dette fordi det i mange tilfeller vil være vanskelig å skille foretakets økonomi fra eiers private økonomi. Hvorvidt enkeltpersonforetaket skal behandles som en privatperson, må avgjøres etter en konkret vurdering. I tvilstilfeller kan det søkes bistand fra Datatilsynet. Når det gjelder registrering av opplysninger knyttet til selskapet, følges retningslinjer for næringsdrivende.

II. Formål

Datatilsynet gjør oppmerksom på at endringene av den gamle konsesjonsteksten ikke innebærer en utvidelse av formålet med registeret. Følgende presiseringer anses likevel nødvendige:

- Personopplysninger som utelukkende er innsamlet for å oppfylle formålet med denne konsesjonen, kan ikke brukes til andre formål. Opplysninger kan følgelig ikke benyttes i forbindelse med adresserings- og distribusjonsvirksomhet, når de utelukkende er samlet inn til kredittopplysningsformål. Datatilsynet anser dette som en bruk som er uforenlig med det opprinnelige formålet – kredittopplysningsvirksomhet, jf. personopplysningsloven § 11 bokstav c. Det samme gjelder annen bruk av databasen, herunder bruk av databasen som et rent oppslagsverk, uten at dette kan begrunnes i et saklig behov jf. personopplysningsforskriften § 4-3.
- Dersom byråene ønsker å drive ren formidling av opplysninger fra offentlige registre som folkeregisteret eller Brønnøysundregistrene, må dette skje som ledd i en annen type virksomhet. Slike opplysninger kan derfor ikke hentes fra kredittopplysningsdatabasen.

III. Utlevering

Utlevering fra registeret kan skje ved bruk av brev, kataloger og elektronisk overføring over tele- eller datanettverk, med de begrensninger som følger av personopplysningsforskriften § 4-3, 3. ledd. Med summariske opplysninger forstås etter denne bestemmelsen opplysninger som er korte og overfladiske, og bare angir hovedlinjer i vurderingen av foretakene, herunder ratingpoeng, trendfaktor, vekstfaktor og konkurrentfaktor.

Når det gis summariske vurderinger av en næringsdrivende, skal det overfor brukeren samtidig opplyses hvordan kredittopplysningsbyrået er kommet frem til den summariske opplysningen. Beskrivelsen skal være av en slik kvalitet at de setter brukeren i stand til å vurdere om beregningen er korrekt.

Privatpersoner kan ikke gis online tilgang. Dersom privatpersoner har et saklig behov for tilgang til kredittopplysninger, skal dette godtgjøres skriftlig overfor kredittopplysningsbyrået før utlevering.

Online-søk i kredittopplysningsdatabasen må av hensyn til farene for sammenblanding av de registrerte, skje ved hjelp av fødselsnummer eller organisasjonsnummer, så fremt virksomheten lovlig kan registrere dette. Bruk av fødselsnummer reguleres av personopplysningsloven § 12. Ved online-søk på enkeltpersoner er det ikke anledning til å oppgi en liste over personer som tilfredsstiller de samme kriterier. Søket må da spesifiseres.

1.9 Registerets innhold

1.9.1 Opplysningstyper:

Oppregningen under dette punktet er å regne som uttømmende. Det kan følgelig ikke foretas koblinger med andre registre.

1.9.1.1 *Grunndata om næringsdrivende og enkeltpersoner:*

Med grunndata menes de opplysninger som kredittopplysningsbyråene har tilgang til i henhold til enhetsregisterloven § 22 annet ledd. Dette vil i hovedsak innebære opplysninger som nevnt i enhetsregisterloven §§ 5 og 6 annet ledd. Opplysninger som nevnt i enhetsregisterloven § 6 første ledd kan registreres dersom dette er å regne som offentlig tilgjengelig informasjon.

Tidligere og nåværende adresser kan ikke benyttes som ledd i kredittvurderingen, herunder i risikoklassifiseringen. Dette gjelder også antall ganger en person eller næringsdrivende har flyttet. Den samme begrensningen gjelder for navn. Det vises til PVN 2008-04 hvor Personvernemnda uttaler at:

«... når adresse er klassifisert under «kontaktopplysninger», så må dette bety at det bare er nåværende adresse som er en korrekt og relevant opplysning. Etter nemndas syn er det en rimelig tolkning av konsesjonen at adresse bare skal brukes til kontakt, ikke som variabel i kredittvurdering. Konsekvensen av dette er at adresseopplysninger skal oppdateres med en gang de endres, jf personopplysningsloven §§ 11 bokstav e og 28. Som kilde kan

kredittopplysningsforetaket bruke Folkeregisteret, jf konsesjonens pkt 1.2 nr. 6. Personopplysninger skal være korrekte og oppdaterte, og når formålet for lagring av adresse er «kontakt», finnes det etter nemndas syn ingen hjemmel, verken i nåværende konsesjon eller loven, for å lagre gamle adresser. »

Tidligere adresser og navn kan imidlertid lagres i fire år i henhold til slettefristen i konsesjonens punkt 6.1 og benyttes for å etablere unike treff ved enkeltoppslag i kredittopplysningsdatabasen. Det samme gjelder i forbindelse med ajourføring av inkassobyråenes porteføljer. Slik bruk av historiske adresser er bare aktuelt der den som foretar en kredittvurdering ikke har adgang til å benytte fødselsnummer ved søk i kredittopplysningsdatabasen, jf. personopplysningsloven § 12.

Med øvrige kontaktopplysninger menes primært elektroniske adresser. For enkeltpersoner kreves et samtykke fra den registrerte for å registrere slike opplysninger.

1.9.1.2 Kredittopplysninger som er samlet inn fra offentlig tilgjengelige kilder:

De opplysninger som kan registreres om næringsdrivende, vil også kunne registreres om alle enkeltpersonforetak, forutsatt at opplysningene er tilgjengelige hos kilder nevnt i punkt 1.2. Aktuelle hendelser kan registreres i henhold til Justisdepartementets vedtak av 3. oktober 1997. Datatilsynet har funnet det naturlig å videreføre denne praksisen. Da det gjelder opplysninger knyttet til andre enn enkeltpersoner, kommer lovens formålsbestemmelse ikke på spissen.

Det er adgang til å innhente opplysninger om at en person eller virksomhet eier motorvogn samt hvilken modell det eventuelt er snakk om, fra Det sentrale motorvognregisteret. Adgangen til å innhente slik informasjon gjelder uavhengig av om informasjonen innhentes med hjemmel i offentleglova eller gjennom tilgang til Statens vegvesens online-tjeneste for oppslag som virksomheter kan søke om å få tilgang til.

1.9.1.3 Kredittopplysninger som er innsamlet fra kilder som ikke er offentlig tilgjengelige:

1.9.1.3.1 For enkeltpersoner:

1. Betalingsanmerkninger

Betalingsanmerkninger er knyttet til opplysninger fra inkassoforhold for både næringsdrivende og enkeltpersoner, se punkt 1.3.

2. Risikoprofil

Risikoprofil betegnes også ofte som en credit scoring.

3. Frivillig registrering av sperre mot kredittvurdering

Ved en merknad i databasen, kan det registreres opplysninger om at en enkeltperson ikke ønsker at kreditt skal gis. Sperren gjelder for enkeltforespørsler, men ikke ved utlevering av kredittopplysninger til banker og finansieringsinstitusjoner når disse skal brukes i forbindelse med bankenes pålagte risiko- og soliditetsvurderinger. Sperren gjelder heller ikke ved forespørsler fra inkassobyråene i forbindelse med porteføljevask og ved vurdering og inndrivning av et krav.

Registrering kan skje når vedkommende selv eller vedkommendes verge ber om det. Begjæring om slik registrering skal være skriftlig og kredittopplysningsbyrået skal utarbeide rutiner som sikrer kontroll med at begjæringen kommer fra riktig person.

1.9.1.3.2 For næringsdrivende:

1. Betalingsanmerkninger

Betalingsanmerkninger er knyttet til opplysninger fra inkassoforhold for både næringsdrivende og enkeltpersoner, se punkt 1.3.

De opplysninger som kan registreres om næringsdrivende, vil også kunne registreres om alle enkeltpersonforetak, forutsatt at opplysningene er tilgjengelige hos kilder nevnt i punkt 1.2.

9. Informasjon om betalte fakturaer

Den enkelte faktura skal ikke presenteres. Opplysninger om betalte fakturaer skal presenteres som statistikk, og kan gi informasjon om punktlig betaling, og informasjon om betaling hvor betalingsfristen er oversittet. Betaling før forfall kan ikke registreres.

For at slike opplysninger skal kunne bearbeides og fremlegges som kredittopplysninger, må minst to kreditorer ha meldt inn slike opplysninger om den registrerte, og det må til sammen være rapportert inn opplysninger om minst ti betalte fakturaer i løpet av de siste tolv månedene.

Informasjon om fakturaer kan ikke omfatte fakturaer som ikke er betalt i rett tid, dersom dette skyldes motregning, omtvistede poster, krediterte eller på annen måte annullerte poster, tapsførte poster eller annet som gjør at fakturaen ikke er godtatt.

Slike opplysninger kan ikke registreres om enkeltpersonforetak, som ikke er registrert i foretaksregisteret.

1.9.2 Kilder

Opplysningene i registeret kan innhentes som enkeltopplysning og masseopplysning, gjennom bruk av elektronisk lagringsmedium (tape, diskett, cd-rom eller lignende), elektronisk overføring over tele- eller datanettverk eller skriftlig.

På bakgrunn av opplysningenes kvalitet og hensynet til enkeltindividets personvern, aksepteres ikke media som opplysningskilde for enkeltpersoner.

Som et ledd i sikring av datakvaliteten, kan opplysninger om konkurs, akkord og gjeldsforhandlinger kun hentes fra Brønnøysundregistrene og Norsk Lysingsblad.

1.9.3 Inkassoopplysninger

1.9.3.1 Tidspunkt for registrering

Det følger av reglene om god inkassoskikk i inkassoloven § 8 at inkassator har en plikt til å foreta en vurdering av om gjelden i det enkelte tilfellet skriver seg fra private forhold eller næringsvirksomhet. Dette skal vurderes før en inkassoopplysning utleveres til et kredittopplysningsbyrå, og vil danne utgangspunktet for når et kredittopplysningsbyrå kan registrere en inkassoopplysning.

Kredittopplysningsbyrået kan forvente at inkassoselskapet opptrer i tråd med inkassoloven § 8.

Når det gjelder brudd på en nedbetalingsavtale gjort med et inkassobyrå, gjelder ikke registreringsbegrensingene. Det understrekes at notoritetshensyn tilsier at avtalen skal være gjort med inkassobyrået og ikke med kreditor. Det kan oppstå svært vanskelige bevisstasjoner dersom avtalen er inngått mellom to mindre profesjonelle parter, herunder problemer med dokumentasjon av avtalebrudd.

Det er tillatt å registrere rettskraftige avgjørelser i kredittopplysningsdatabasen. Dersom forholdet allerede er registrert, må disse registreres som et tillegg til den eksisterende registreringen, slik at ett krav kun resulterer i én anmerkning. Forbudet mot å registrere rullerende inkasso får således liten selvstendig betydning, da et krav likevel bare kan resultere i en hovedregistrering.

1.9.3.2 Omtvistet fordring

En avgjørelse fra domstolene er ikke rettskraftig dersom den er påanket. Ansvar for at fordringen ikke er omtvistet ligger hos kredittopplysningsbyrået. Dette innebærer en videreføring av praksis og kan i tillegg begrunnes med det selvstendige ansvaret den behandlingsansvarlige har for at opplysningene har tilfredsstillende datakvalitet, jf. personopplysningsloven § 11 bokstav e.

Dersom debtors subjektive forståelse bygger på en åpenbart grunnløs innsigelse, kan denne ikke legges til grunn.

Hvorvidt fordringen skal anses for å være reell, beror på en vurdering av ansvarsforholdet mellom kreditor og debitor som fordringen baseres på. Dersom byrået etter dokumentasjon fra kreditor anser fordringen for å være reell, kan opplysningen registreres. Hvis fordringens eksistens fortsatt bestrides, må debitor sannsynliggjøre dette overfor byrået. Byrået er i disse tilfeller forpliktet til å foreta en vurdering av de momenter som fremsettes. Dersom det etter en forsvarlig vurdering foreligger tvil med hensyn til fordringens eksistens, skal den registrertes syn veie tyngst.

1.9.4 Gjeldsordning

1.9.5 Rating av foretak

Med rating menes en beregnet poengsum eller kode som beskriver foretakets kredittverdighet. Som hovedregel kan kun opplysninger om foretaket selv benyttes som grunnlag for ratingen. Det anses kun relevant å benytte opplysninger knyttet til personer som hefter for foretaket. Andre personer utover dette anses å ha en for fjern tilknytning til foretaket til at deres opplysninger kan benyttes på bekostning av enkeltpersonens personvern uten vedkommendes samtykke. Frem til første regnskap er gjort offentlig tilgjengelig er det imidlertid tillatt å benytte opplysninger om nøkkelpersoner i foretaket til rangering av foretakets kredittverdighet. Nøkkelpersoner vil som hovedregel avgrenses

til daglig leder, styreleder eller hovedaksjonær. Opplysningene skal kun benyttes i ratingen og kan ikke utleveres til etterspørre.

Foretak og personer skal vurderes hver for seg av kredittopplysningsbyråene. Ønsker man opplysninger om nøkkelpersoner i selskapet, må det søkes direkte på disse. Det forutsettes at kravet til saklig behov, jf personopplysningsforskriften § 4-3 er oppfylt, herunder at den aktuelle personen hefter for foretaket.

1.9.6 Opplysninger om tidligere forespørsler

Datatilsynet erkjenner at en slik opplysning vil kunne være egnet til å belyse kredittverdighet, men er av den oppfatning at opplysningen ikke bør være tilgjengelig for dem som benytter kredittopplysningsdatabasen. Det vises for øvrig til brev fra Justisdepartementet av 28. august 1991, hvor det er lagt til grunn at det ikke er anledning til å utgi opplysninger om antall forespørsler i kredittopplysningsvirksomhet. Datatilsynet tolker dette vedtaket dit hen at denne type opplysninger heller ikke kan benyttes som underlagsopplysning ved beregning av scoring eller risikoprofiler.

1.9.7 Sensitive personopplysninger

Datatilsynet har her foretatt en utvidelse av punkt 1.2.10 i konsesjon gitt etter personregisterloven. Bruk av sensitive personopplysninger skal i all hovedsak bygge på samtykke fra den registrerte. Opplysningene kan videre ikke anses relevante i kredittopplysningsvirksomhet. I den grad de i enkelte tilfeller anses relevante, vil hensynet til den enkeltes personvern veie tyngre.

Opplysninger om manglende innlevert regnskap må likevel kunne registreres, selv om det ligger nært opp til hva som anses som et straffbart forhold. Da det dreier seg om foretak, er personverntrusselen liten i denne sammenheng.

1.10 Foretakets utsendelser til den registrerte

1.10.1 Merking av forsendelsen

Alle sendinger fra kredittopplysningsbyrået til den registrerte skal av diskresjonshensyn sendes i nøytral konvolutt. Dette innebærer at byråets navn eller logo ikke skal fremkomme utenpå sendingene.

1.10.2 Utsendelse av gjenpartsbrev

Plikten til å sende ut gjenpartsbrev er tillagt kredittopplysningsbyrået. Dersom utsendelsen settes bort til en etterspørre som skal fungere som en databehandler, jf. personopplysningsloven § 2 nr. 5, må det sikres at opplysninger gitt til etterspørre ikke sammenstilles med opplysninger som gis til etterspørre i kraft av å være en databehandler.

1.10.3 Forsendelsesmåte

I henhold til personopplysningsforskriften § 4-4 skal kredittopplysningsbyrået sende gjenpart til omspurt samtidig med at kunden får opplysningene. Med dagens online-løsning vil kunden få opplysninger før omspurt. For å begrense tidsgapet mellom når kunde og omspurt blir informert, skal kredittopplysningsbyrået benytte raskeste brevforsendelse til omspurt. Dette innebærer at brev skal sendes per A-post.

E-post eller annen elektronisk postforsendelse kan imidlertid benyttes ved forhåndsvarsling eller utsendelse av gjenpart dersom kredittopplysningsbyrået har innhentet eksplisitt samtykke fra den registrerte. Dette gjelder både for enkeltpersoner og for næringsdrivende. Årsaken er at datakvaliteten på slike opplysninger ikke anses å være tilfredsstillende.

1.11 Informasjon til den registrerte

1.11.1 Forhåndsvarsel

Dersom forholdet er ordnet opp i løpet av 14-dagersfristen, kan registreringen ikke benyttes i kredittopplysningsvirksomhet. Dette er i samsvar med konsesjonens punkt 6.3. Fristen løper fra varselet er kommet til den registrertes kunnskap. Datatilsynet antar, etter det opplyste fra bransjen, at varselet er kommet til den registrertes kunnskap ti dager etter at varselet ble sendt. Dersom den registrerte likevel kan godtgjøre at vedkommende på den tiden ikke kjente til varselet, skal dette legges til grunn.

Forhåndsvarsling vil være i samsvar med de krav som stilles i personopplysningsloven § 20, samtidig som det er et ledd i oppfyllelsen av den behandlingsansvarliges selvstendige plikt til å ha tilfredsstillende datakvalitet etter personopplysningsloven § 11 bokstav e. Den behandlingsansvarlige har bevisbyrden for at opplysninger som skal benyttes i kredittopplysningsvirksomhet er korrekte. Dersom kredittopplysningsbyrået utsetter varsling til gjenpartsbrief sendes ut, vil de negative konsekvensene kunne bli betydelige når det senere viser seg at opplysningene var uriktige. Videre er utsendelsen en etablert praksis og det kan således ikke anses å være særdeles byrdefullt at denne opprettholdes. Datatilsynet mener at hensynet til den registrerte må veie tyngre i denne situasjonen.

Plikten til forhåndsvarsling gjelder ikke ved registrering av ligningsopplysninger fra Skattedirektoratet ved oppdatering av grunndata, jf. konsesjonens punkt 1.1.1 eller ved registrering av næringsinteresser.

Plikten til forhåndsvarsling gjelder heller ikke i forbindelse med innhenting av opplysninger om utlegg og innhenting av opplysninger om utleggsforretning og andre tvangsforretninger når varsel om slik innhenting er gitt i forbindelse med utsendelse av namsboken.

1.11.2 Gjenpart

Gjenpartsplikten gjelder uansett avgivelsesmåte og uavhengig av hvilken type opplysninger som gis ut. Det betyr at ved videreformidling, må den faktiske etterspørter oppgis på gjenparten. Kredittopplysningsbyråene må gjennom abonnementsavtalen med hovedbrukeren sørge for at dette skjer, herunder at krav om saklig behov etterleves.

Angivelse av hvilken avdeling eller filial som har etterspurt opplysningene vil hovedsakelig være aktuelt i store selskaper og konserner.

Opplysninger om hvilken terminal eller ident henvendelsen er kommet fra, må oppbevares hos byrået.

Unntak fra gjenpartsplikten ved utlevering av kredittopplysninger til banker og finansieringsinstitusjoner gjelder kun når disse skal brukes i forbindelse med bankenes pålagte risiko- og soliditetsvurderinger. Opplysningene skal kun benyttes til risikoklassifisering etter kapitaldekningsreglene, og verken direkte eller indirekte i forholdet mellom den enkelte kunde og banken. Plikten til å informere kundene om behandlingen i medhold av personopplysningsloven §§ 19 og 20 påligger bankene og finansieringsinstitusjonene.

1.12 Informasjon til kunden

1.13 Salg av bransjeanalyser

En bransjeanalyse eller salg av et såkalt verdiøkende produkt, er en analyse som sier noe om soliditeten og kredittverdigheten til et foretak sammenlignet med andre virksomheter i samme bransje lokalt og nasjonalt.

Det følger av personopplysningsforskriften § 4-4, 2. ledd, at juridiske personer har krav på innsyn i medhold av personopplysningsloven § 18. Innsyn skal gis vederlagsfritt i henhold til personopplysningsloven § 17.

1.14 Sletting

1.14.1 Slettefrist

I de tilfeller et forhold endrer karakter, for eksempel fra inkassosak til rettssak, skal dato for første gangs registrering danne utgangspunkt for beregning av slettefrist.

Registreringer som er slettet hos kilden for opplysningene, fordi den er uriktig, skal alltid slettes i kredittopplysningsregisteret, jf. kravet til tilfredsstillende datakvalitet i personopplysningsloven § 11 bokstav e.

1.14.2 Fordringer med lengre slettefrist

Ved utlevering av slike opplysninger skal det alltid gjøres uttrykkelig oppmerksom på at beløpets størrelse ikke nødvendigvis gir uttrykk for det faktiske forhold. I det opplysningene kan brukes så lenge de står registrert i et offentlig register, unngår man det usikre vurderingstemaet knyttet til når en eventuell forlengelse av slettefristen kan skje.

1.14.3 Fordringer som er oppgjort

Hensynet til den enkeltes personvern taler for at slike registreringer slettes straks. Dette vil videre kunne virke som et incitament til å gjøre opp for seg. Notorisk dårlig betalere vil man likevel kunne skille ut, da de trolig har anmerkninger registrert på seg til enhver tid. Dette vilkåret beskytter således de som har en enkeltstående inkassosak registrert på seg, og gir disse en mer effektiv mulighet til å delta i handelsaktiviteter.

1.14.4 Opplysninger om åpning av gjeldsforhandling

1.14.5 Kopidatabaser og historiske arkiv

Kredittopplysningsforetakets historiske database og arkiv representerer en egen behandling som må følge personopplysningslovens bestemmelser. Det er likevel naturlig å regulere sletting av opplysningene i denne konsesjonen, da utgangspunktet for en slik behandling er opplysninger hentet fra en kredittopplysningsdatabase. Slettefristen er satt i samsvar med tilsvarende bruk av personopplysninger, regulert i konsesjon for banker og finansinstitusjoners behandling av personopplysninger. Denne konsesjonens punkt 7 fastsetter at opplysninger om vesentlig mislighold av kontraktsforpliktelser skal slettes senest innen ti år etter registreringen. Bakgrunnen for den lange slettefristen er behovet for å følge den enkelte for utarbeidelse av statistikk og analyser.

1.14.6 Opphør av virksomhet

Dersom foretakets virksomhet skal opphøre, må det meldes til Datatilsynet. Det må også gis melding om adresseendringer.

1.15 Forbehold om endringer

Datatilsynet gjør uttrykkelig oppmerksom på at gjentatte brudd på kravet i personopplysningsforskriften § 4-3 om at kredittopplysninger kun skal gis til den som har et saklig behov, kan føre til endringer i konsesjonen. I særlige tilfeller kan konsesjonen trekkes tilbake.

Etter en streng tolkning av § 4-3 skulle kredittopplysningsbyråene kontrollert at hvert enkelt søk i deres database er basert på et saklig behov. Gjennom dagens praksis med online-tilgang, fremstår dette som særdeles vanskelig og lite praktisk gjennomførbart. Datatilsynet har derfor lempet på tolkningen; Kredittopplysningsbyrået oppfyller sin kontroll av kravet til saklig behov ved å vurdere sine kunder ved inngåelse av avtale om

online-tilgang til kredittopplysningsdatabasen. Dersom kunden i sin daglige virksomhet har et saklig behov for tilgang til kredittopplysninger, kan slik abonnementsavtale inngås. Det må derfor fremgå av abonnementsavtalen at kunden selv har et ansvar for at kravet til saklig behov er oppfylt ved hvert søk. Kunden må utforme interne retningslinjer for bruk av databasen.

Dersom Datatilsynet likevel mottar flere klager, eventuelt en alvorlig klage, på en bestemt kunde, vil dette tas opp med kredittopplysningsbyrået direkte. Brudd på personopplysningsforskriften § 4-3 bør i enkelte tilfeller regnes som brudd på abonnementsavtalen. Kredittopplysningsbyrået har en selvstendig plikt til å ta dette opp med den enkelte kunde. Det kan være aktuelt å stenge kundens tilgang, periodevis eller permanent.

Dersom et kredittopplysningsbyrå har mange slike tilfeller, vil Datatilsynet vurdere om konsesjonen må trekkes tilbake.